

EDUSKUNNAN VASTAUS 171/2010 vp

Hallituksen esitys laeiksi vapaasta sivistystyöstä annetun lain ja vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laeiksi vapaasta sivistystyöstä annetun lain ja vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta (HE 128/2010 vp).

Valiokuntakäsittely

Sivistysvaliokunta on antanut asiasta mietinnön (SiVM 7/2010 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vapaasta sivistystyöstä annetun lain (632/1998) 4 §:n 1, 3 ja 5 momentti, 5 §:n 3 momentti, 7 §:n 3 momentti, 9 §:n 4 momentti, 10, 11, 15 ja 16 §, 21 §:n 1 ja 2 momentti sekä 22 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 4 §:n 1, 3 ja 5 momentti, 16 § sekä 21 §:n 1 momentti laissa 1765/2009, 7 §:n 3 momentti laissa 974/2009, 9 §:n 4 momentti ja 10 § laissa 1200/2005, 11 § laeissa 1200/2005 ja 1765/2009, 15 § osaksi laissa 1390/2001 ja 21 §:n 2 momentti laissa 493/2009, sekä

lisätään 13 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1390/2001, 1200/2005 ja 1765/2009, uusi 5 momentti seuraavasti:

4 §

Oppilaitoksen ylläpitäminen

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi myöntää kunnalle, kuntayhtymälle, rekisteröidylle yhteisölle tai säätiölle luvan tämän lain mukaisen oppilaitoksen ylläpitämiseen.

Luvassa määrätään ylläpitäjää ja oppilaitosta koskevien tietojen lisäksi oppilaitoksen koulutustehtävä, opetuskieli sekä tarvittaessa erityi-

nen koulutustehtävä ja muut koulutuksen järjestämiseen liittyvät ehdot. Muutoksista ylläpitämislupaan päättää opetus- ja kulttuuriministeriö.

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi ylläpitäjää kuultuaan peruuttaa ylläpitämisluvan, jos sivistystarpeen pysyvät muutokset tai muut koulutuksen järjestämiseen liittyvät painavat syyt sitä edellyttävät tai koulutus järjestetään vastoin tätä

lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä.

5 §

Henkilöstö

Rehtorin ja opettajien kelpoisuusvaatimuksista säädetään valtioneuvoston asetuksella. Opetushallitus voi erityisestä syystä myöntää niistä erivapauden.

7 §

Arviointi

Ulkopuolista arviointia varten opetus- ja kulttuuriministeriön yhteydessä toimii riippumattomana asiantuntijaelimenä koulutuksen arviointineuvosto. Koulutuksen ulkopuolisista arvioinneista opetus- ja kulttuuriministeriö laatii arviointisuunnitelman. Valtioneuvoston asetuksella annetaan säännökset koulutuksen arviointineuvoston tehtävistä, kokoonpanosta, toiminnan järjestämisestä ja neuvostossa käsiteltävien asioiden valmistelusta ja toimeenpanosta sekä arviointisuunnitelman sisällöstä.

9 §

Valtionosuuden määrä

Opintokeskukselle myönnetään valtioneuvoston asetuksella säädetyt ehdot täyttäviä opintokerhoja varten valtionosuutena euromäärä, joka saadaan kertomalla opintokeskukselle vahvistettujen opintokerhotuntien määrällä opetus- ja kulttuuriministeriön kullekin vuodelle määräämä opintokerhotunnin hinta.

10 §

Valtionosuuden laskemisessa käytettävien suoritteiden määrän vahvistaminen

Opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa vuosittain valtionosuuden laskemisen perusteena käytettävän opiskelijaviikkojen, opiskelijavuorokausien, opiskelijapäivien, opetustuntien sekä opintokerhotuntien määrän. Yhdistetyn oppilaitoksen osalta suoritteiden määrät vahvistetaan erikseen kullekin oppilaitosmuodolle.

Suoritteiden määrien laskemisesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

11 §

Yksikköhinta

Opetus- ja kulttuuriministeriö määrää opiskelijaviikkojen, opiskelijavuorokausien, opiskelijapäivien ja opetustuntien yksikköhinnat sekä opintokerhotuntien hinnan seuraavaa vuotta varten. Yksikköhinnat määrätään varainhoitovuodelle arvioidun kustannustason mukaisiksi.

Opiskelijaviikon yksikköhinta lasketaan kansanopistoille joka neljäs vuosi jakamalla yksikköhinnan määräämistä edeltänyttä vuotta edeltäneenä vuonna kansanopistojen toiminnasta aiheutuneet käyttökustannukset opistojen saman vuoden opiskelijaviikkojen määrällä. Käyttökustannuksiin luetaan mukaan kansanopistojen ylläpitäjien vapaan sivistystyön toimintaan liittyvät kirjanpidon mukaiset poistot. Poistojen lukemisesta käyttökustannuksiin säädetään tarvittaessa valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvoston asetuksella säädetään yksikköhinnan korottamisesta opistoissa, joiden ylläpitäjien ylläpitämisluvassa määrättynä pääasiallisena koulutustehtävänä tai osana koulutustehtävää on vaikeasti vammaisille tarkoitettu koulutus taikka osana koulutustehtävää on työelämän aktiiviseen kansalaisuuteen ja työolojen kehittämiseen tarkoitettu koulutus tai ylläpitämisluvassa erityisestä syystä määrättävä muu erityinen koulutustehtävä. Valtioneuvoston asetuksella säädetään myös opiston ulkopuolella asuvien

opiskelijaviikoista yksikköhintaan tehtävästä vähennyksestä.

Valtakunnallisten liikunnan koulutuskeskusten opiskelijavuorokauden yksikköhinta lasketaan joka neljäs vuosi jakamalla yksikköhinnan määräämistä edeltänyttä vuotta edeltäneenä vuonna liikunnan koulutuskeskusten toiminnasta aiheutuneet käyttökustannukset koulutuskeskusten saman vuoden opiskelijavuorokausien määrällä. Alueellisten liikunnan koulutuskeskusten opiskelijapäivän yksikköhinta määrätään vuosittain valtion talousarviossa olevan määrärahan puitteissa.

Opetustunnin yksikköhinta kansalaisopistoille lasketaan joka neljäs vuosi jakamalla yksikköhinnan määräämistä edeltänyttä vuotta edeltäneenä vuonna kansalaisopistojen toiminnasta aiheutuneet käyttökustannukset kansalaisopistojen saman vuoden opetustuntien määrällä. Käyttökustannuksiin luetaan mukaan kansalaisopistojen ylläpitäjien vapaan sivistystyön toimintaan liittyvät kirjanpidon mukaiset poistot. Poistojen lukemisesta käyttökustannuksiin säädetään tarvittaessa valtioneuvoston asetuksella. Kansalaisopistojen yksikköhintoja porrastetaan tiheästi asutuissa kunnissa kansalaisopiston sijaintikunnan asukastiheyden perusteella. Porrastusten suuruudesta ja yksikköhintojen tarkemmasta laskemisesta sekä siitä, mitä kuntia pidetään tiheästi asuttuina, säädetään valtioneuvoston asetuksella. Kansalaisopistojen keskimääräisen yksikköhinnan laskemisesta on soveltuvin osin voimassa, mitä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) 23 §:ssä säädetään.

Opetustunnin yksikköhinta kesäyliopistoille lasketaan joka neljäs vuosi jakamalla yksikköhinnan määräämistä edeltänyttä vuotta edeltäneenä vuonna kesäyliopistojen toiminnasta aiheutuneet käyttökustannukset kesäyliopistojen saman vuoden opetustuntien määrällä. Käyttökustannuksiin luetaan mukaan kesäyliopistojen ylläpitäjien vapaan sivistystyön toimintaan liittyvät kirjanpidon mukaiset poistot. Poistojen

lukemisesta käyttökustannuksiin säädetään tarvittaessa valtioneuvoston asetuksella.

Opetustunnin yksikköhinta opintokeskuksille lasketaan joka neljäs vuosi jakamalla yksikköhinnan määräämistä edeltänyttä vuotta edeltäneenä vuonna opintokeskusten toiminnasta aiheutuneet käyttökustannukset opintokeskusten saman vuoden opetustuntien määrällä. Käyttökustannuksiin luetaan mukaan opintokeskusten ylläpitäjien vapaan sivistystyön toimintaan liittyvät kirjanpidon mukaiset poistot. Poistojen lukemisesta käyttökustannuksiin säädetään tarvittaessa valtioneuvoston asetuksella.

Yhdistetyssä oppilaitoksessa yksikköhinnat lasketaan erikseen oppilaitosmuodoittain.

Muina kuin 2—6 momentissa tarkoitettuina vuosina yksikköhinnaksi määrätään edelliselle vuodelle määrätty yksikköhinta.

Jos liikunnan koulutuskeskus toimii toiminnan laajuus huomioon ottaen olennaisessa määrin vuokratiloissa, yksikköhintaa voidaan vuosittain korottaa euromäärällä, joka lasketaan jakamalla opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuuden laskentaperusteeksi vahvistama vuosivuokra oppilaitoksen 10 §:ssä tarkoitettujen opiskelijavuorokausien määrällä.

Edellä 2 ja 4 momentissa tarkoitettujen yksikköhinnat on määrättävä siten, että yksikköhinnat kerrottuina toteutuneiden opiskelijaviikkojen ja opetustuntien määrillä yhteenlaskettuina vastaavat edellä mainittuja oppilaitosmuotokohtaisia kokonaiskustannuksia.

Edellä 2 §:n 7 momentissa tarkoitettujen oppilaitoksen yksikköhinta on sama kuin kansalaisopistojen porrastamaton yksikköhinta. Yksikköhinnasta vähennetään sisäoppilaitoksen osuutta vastaava määrä siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään. Yksikköhintaa voidaan korottaa koulutustehtävässä määrätyn erityistehtävän perusteella siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään. Arvonlisäveron osalta noudatetaan 13 a §:n säännöksiä.

13 §

Yksikköhintoja laskettaessa huomiotta jätettävät kustannukset

Sen estämättä, mitä 1 momentin 2 kohdassa säädetään, kansanopistojen, kansalaisopistojen, kesäyliopistojen ja opintokeskusten ylläpitäjien vapaan sivistystyön toimintaan liittyvistä kirjanpidon mukaisista poistoista on voimassa, mitä 11 §:n 2 ja 4—6 momentissa säädetään.

15 §

Valtionavustus perustamishankkeeseen

Liikunnan koulutuskeskukselle voidaan myöntää valtionavustusta perustamishankkeeseen. Perustamishankkeista ja niihin myönnettävistä valtionavustuksista on voimassa, mitä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa säädetään perustamishankkeiden valtionavustuksista.

Perustamishankkeena pidetään hanketta, jonka arvioidut kokonaiskustannukset ovat vähintään valtioneuvoston vahvistaman euromäärän suuruiset. Perustamishankkeena pidetään myös erillistä toiminnallisen kokonaisuuden muodostamaa kalusto- ja opetusvälinehankintaa, jonka arvioidut kokonaiskustannukset ovat vähintään opetus- ja kulttuuriministeriön vahvistaman euromäärän mukaiset.

Liikunnan koulutuskeskukselle voidaan aikaisemmasta rakentamisesta aiheutuneiden velkojen hoitamiseen myöntää valtionavustusta valtion talousarviossa osoitetun määrärahan rajoissa.

16 §

Valtionapuviranomainen

Valtionapuviranomainen tässä laissa tarkoitettuja käyttökustannuksia ja liikunnan koulutuskeskusten perustamishankkeita koskevissa asioissa on opetus- ja kulttuuriministeriö.

Valtionapuviranomainen 14 §:ssä tarkoitetuissa laatu- ja kehittämisavustuksissa, opinto-

seteliavustuksissa sekä ylimääräisissä avustuksissa on Opetushallitus. Rakenteellisen kehittämisohjelman tukemiseksi myönnettävät valtionavustukset sekä liikunnan koulutuskeskusten valtionavustukset myöntää opetus- ja kulttuuriministeriö.

21 §

Tietojen toimittaminen ja tarkastus

Vapaan sivistystyön oppilaitoksen ylläpitäjän on toimitettava valtionapuviranomaiselle tässä laissa tarkoitetun rahoituksen määräämiseksi tarvittavat tiedot ja toiminnan laajuutta koskevat tiedot. Tietojen toimittamisesta säädetään tarkemmin opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella.

Valtionapuviranomainen päättää 1 momentissa tarkoitettujen tietojen oikeellisuuden toteamiseksi rahoituksen saajan talouteen ja toimintaan kohdistuvista tarkastuksista. Opetus- ja kulttuuriministeriö voi antaa tarkastuksen Opetushallituksen tehtäväksi. Valtionapuviranomainen voi antaa tarkastuksen myös ulkopuolisen tilintarkastajan tehtäväksi. Tilintarkastajan tulee olla julkishallinnon ja -talouden tilintarkastajista annetussa laissa (467/1999) tai tilintarkastuslaissa (459/2007) tarkoitettu hyväksytty tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö. Tilintarkastajalla tulee olla riittävä perehtyneisyys opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmään. Tilintarkastusyhteisön on nimettävä tarkastuksesta päävastuullinen tilintarkastaja.

22 §

Muutoksenhaku

Opetus- ja kulttuuriministeriön tämän lain tai sen nojalla annetun asetuksen perusteella tekemään valtionosuutta koskevaan päätökseen ei saa hakea valittamalla muutosta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Mitä 11 §:n 2 momentissa säädetään kansanopistojen yksikköhinnan porrastamisesta työelämän aktiivisen kansalaisuuden ja työolojen kehittämisen erityistehtävän perusteella tai erityisestä syystä muun ylläpitämisluvassa määrätävän erityisen koulutustehtävän perusteella, sovelletaan ensimmäisen kerran laskettaessa ja määrättäessä yksikköhintoja vuodelle 2012.

Mitä 11 §:n 2 ja 4—6 momentissa säädetään kansalaisopistojen, kansanopistojen, kesäyliopistojen ja opintokeskusten perustamishankkeiden järjestelmän muuttamisesta siten, että oppilaitosten ylläpitäjien kirjanpidon mukaisten vapaan sivistystyön toiminnan poistot luetaan käyttökustannuksiin, sovelletaan ensimmäisen kerran myönnettäessä ja maksettaessa rahoitus- ta vuodelle 2012.

Vuonna 2011 ja sitä ennen vapaan sivistystyön oppilaitosten perustamishankkeisiin myönnetty ja rahoitusvuonna maksettavat valtionavustukset vähennetään asianomaisen oppilai-

tosryhmän yksikköhintaa tai keskimääristä yksikköhintaa laskettaessa.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 11 §:n 9 ja 11 momentin säännöstä yksikköhinnan korottamisesta vuokrien perusteella kansanopistossa ja Snellman-korkeakoulussa sovelletaan vuoden 2011 rahoitukseen. Yksikköhinnan korotus säilytetään vuoden 2011 tasossa ja sitä alennetaan vuosittain vuoden 2012 alusta 20 eurolla opiskelijaviikkoa kohti yksikköhintoja vahvistettaessa.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä kansanopistojen rahoituksesta sovelletaan vuoden 2011 ja sitä edeltävien vuosien rahoitukseen sekä kansalaisopistojen, kansanopistojen, kesäyliopistojen ja opintokeskusten perustamishankkeiden valtionavustuksista vuonna 2011 myönnettäviin ja sitä edeltävien vuosien valtionavustuksiin.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamisesta annetun lain (1765/2009) voimaantulosäännöksen 3 momentti seuraavasti:

— — — — —
Lupa- an ylläpitää kansanopistoa tai liikunnan koulutuskeskusta sovelletaan vuoden 2011 loppuun tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä ja lupa- an ylläpitää kansalaisopistoa, kesäyliopistoa tai opintokeskusta sovel-

letaan vuoden 2012 loppuun tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.
— — — — —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

EV 171/2010 vp — HE 128/2010 vp

Helsingissä 10 päivänä marraskuuta 2010
